

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 6 2 6 4 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

Izpitna pola

Sobota, 27. avgust 2016 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) je na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 69. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Odlomek dramskega besedila (A)

TROFIMOV: Zelo je prizadevna, še v tuje zadeve se vtika. Vse poletje ni dala miru ne meni ne Anji, bala se je, da ne bi med nama prišlo do romance. Kaj ji to mar? In ji tudi nisem dal nobenega povoda, jaz sem tako daleč od vsakršne plehkosti. Mi smo visoko nad ljubeznijo.

LJUBOV: Jaz pa sem najbrž globoko pod ljubeznijo. *Silno vznemirjena*. Kaj, da ni Leonida? Da bi vsaj vedela, je prodano ali ne? Nesreča se mi zdi tako zelo neverjetna, da kar nekako ne vem, kaj naj mislim, glavo zgubljam ... Lahko bi zakričala ... lahko naredila kakšno neumnost. Rešite me, Petja. Govorite vendar, karkoli govorite ...

TROFIMOV: So posestvo danes prodali ali ne – mar ni vseeno? Zdavnaj je že konec z njim, in vrnitve ni, stezica se je zarasla. Pomirite se, draga. Ne goljufajte se, vsaj enkrat v življenju je treba pogledati resnici naravnost v oči.

LJUBOV: Kakšni resnici? Vi vidite, kje je resnica in kje je laž, jaz pa, ko da sem slepa, ne vidim ničesar. Vi pogumno rešujete vsa velika vprašanja, ampak povejte, dragi moj, ali ni to zato, ker ste mladi, ker niti enega svojega vprašanja niste utegnili pretrpeti? Pogumno gledate v življenje pred seboj – ali ne morda zato, ker ne vidite in ne pričakujete ničesar strašnega, saj je življenje še skrito vašim mladim očem. Bolj pogumni, bolj pošteni, globlji ste kot mi – ampak zamislite se v nas, vsaj troho bodite velikodušni, prizanesite mi. Tukaj sem se vendar rodila, tukaj sta živelata moja oče in mati, moj ded, to hišo imam rada, brez češnjevega vrta si ne znam zamišljati svojega življenja, in če je že treba prodati, prodajte skupaj z vrtom tudi mene ... *Objame Trofimova, go poljubi na čelo*. Tu je vendar utonil moj sin ... *Joka*. Imejte usmiljenje z menoj, mili, dobri človek.

TROFIMOV: Saj veste, da iz vse duše sočustvujem z vami.

LJUBOV: Ampak treba je drugače, drugače povedati ... *Iz vleče robec, na tla pade telegram*. Danes mi je težko pri srcu, ne morete si misliti, kako. Tukaj mi je prebučno, duša mi drhti oh vsakem zvoku, vsa drhtim, v svojo sobo ne morem, samo me je v tišini strah. Ne obsojajte me, Petja ... Rada vas imam, kot bi bili moji. Rade volje bi vam dala Anjo, prisežem, ampak, dragi moj, treba je študirati, treba je študije končati. Vi ničesar ne delate, samo usoda vas premetava sem ter tja, to je tako čudno ... A ni res? Kajne? In treba bo kaj narediti z brado, da bo rasla, karkoli že ... *Se smeje*. Prav smešni ste.

TROFIMOV *pobere telegram*: Ni mi do tega, da bi bil kakšen lepotec.

LJUBOV: Telegram iz Pariza. Vsak dan jih dobivam. Včeraj, danes. Ta nebrzdani človek je spet zbolel, spet je hudo z njim ... Prosi odpuščanja, roti me, naj pridem, in dejansko bi morala v Pariz, da bi bila ob njem. Strogo me gledate, Petja, ampak kaj naj storim, dragi moj, kaj naj storim, bolan je, sam je, nesrečen, in kdo bo tam pazil nanj, kdo ga bo odvrnil od napak, kdo mu bo pravi čas dal zdravilo? In kaj bi prikrivala in molčala, ljubim ga, to je jasno. Ljubim, ljubim ... To je kamen za mojim vratom, z njim grem na dno, ampak ljubim ta kamen in ne morem živeti brez njega. *Stiska Trofimovu roko*. Ne mislite slabega, Petja, ne govorite ničesar, ne govorite ...

TROFIMOV *v solzah*: Oprostite za odkritosrčnost, ampak zaboga – saj vas je oropal!

LJUBOV: Ne, ne, ne smete tako govoriti ... *Si zatisne ušesa*.

TROFIMOV: To je vendar baraba, vi edini tega ne veste! Neznatna baraba, pravo nič ...

LJUBOV *se razjezi, vendar obvladano*: Šestindvajset ali sedemindvajset let imate, pa ste še zmeraj gimnazijec v drugem razredu!

TROFIMOV: Naj bom.

LJUBOV: Bodite moški: v vaših letih morate razumeti dušo, ki ljubi. In sami bi morali ljubiti ... morali bi se zaljubiti. *Jezno*. Da, da! In v vas ni čistosti, pač pa ste kratkomalo čistun, smešen čudak, izrojenec ...

TROFIMOV *zgroženo*: Kaj govori?

LJUBOV: »Jaz sem nad ljubeznijo!« Niste nad ljubeznijo, marveč ste preprosto, kot pravi naš Firs, prismoda. Pri vaših letih ne imeti ljubice! ...

TROFIMOV *zgroženo*: To je grozno! Kaj govori?! *Gre naglo v salon, drži se za glavo*. To je grozno! Ne morem, jaz grem ... *Odide, a se takoj vrne*. Med nami je vsega konec! *Odide v predsobo*.

Odlomek dramskega besedila (B)

LJUBOV: Veste kaj, prijatelji, pojdimo, večeri se že. *Anji*. Solze ima v očeh ... Kaj ti je, deklíček? *Jo objame*.

ANJA: Kar tako, mama. Nič ni.

TROFIMOV: Nekdo prihaja.

Pojavi se mimoidóči v beli poklafani kapi in površniku; malce je pijan.

MIMOIDOČI: Dovolite, da vprašam: a pridem tukajle naravnost na postajo?

GAJEV: Pridete. Po teje poti pojdite.

MIMOIDOČI: Od srca sem vam hvaležen. *Pokašlja*. Vreme je izvrstno. *Deklamira*. »Brat moj, moj trpeči brat, pridi k Volgi, ki njen stok ...« *Varji*. Mademuazel, naklonite lačnemu Rusu trideset kopejk ...

Varja se ustraši, vzkrikne.

LOPAHIN *jezno*: Vsaka nesramnost ima meje!

LJUBOV *zmedeno prestrašena*: Vzemite ... nate ... *Išče po denarnici*. Srebrnega nimam ... Vseeno, nate zlatnik.

MIMOIDOČI: Od srca sem vam hvaležen. *Odide*.

Smeš.

VARJA *prestrašena*: Jaz grem ... jaz grem ... Ah, mamica, doma ljudje nimajo kaj jesti, vi pa mu daste zlatnik.

LJUBOV: Kaj hočeš z menoj, ko sem tako neumna. Doma ti dam vse, kar imam. Jermolaj Aleksejič, dajte, še mi posodite!

1. Dopolnite spodnje besedilo:

Odlomka sta iz dramskega dela _____, ki ga je napisal _____
_____. Avtor besedilo podnaslovi: _____
_____. Besedilo je bilo prvič uprizorjeno leta _____ na
avtorjev _____ v gledališču _____. Predstavo je režiral
_____.

(7 točk)

2. Razložite pomen imena Blanche Du Bois in ga primerjajte z naslovom dramskega besedila, iz katerega sta odlomka A in B.

_____
_____
_____

(2 točki)

3. Na spodnjo črto vrišite graf dramaturške zgradbe celotnega dramskega besedila, iz katerega sta odlomka A in B.

I. dejanje   II. dejanje   III. dejanje   IV. dejanje

(2)

Zapišite po dva dogodka, ki se zgodita v

ekspoziciji: _____
_____

vrhu: _____
_____

razpletu: _____
_____

(6)
(8 točk)

4. Zapišite in obrazložite, kateri dogodek je v dramskem besedilu, iz katerega sta odlomka A in B, vrh in kateri vrhunec.

Vrh: _____
_____

Vrhunec: _____
_____ (4)

Kako imenujemo dramaturško gledališko podobo, ki se pojavi v vrhuncu dramskega besedila?

_____ (1)

Razložite ta pojem. _____
_____ (1)
(6 točk)

5. Opišite vrh v besedilu Tramvaj Poželenje.

_____
_____
_____ (2 točki)

6. Primerjajte ekspoziciji dramskega besedila Tramvaj Poželenje in dramskega besedila, iz katerega sta odlomka A in B. Navedite dve podobnosti in dve razliki.

_____
_____
_____
_____
_____ (4 točke)

7. Podčrtajte tiste naslove dramskih del, ki jih je napisal avtor odlomkov A in B.

Utva   Slepci   Peer Gynt   Divja račka   Striček Vanja
Ivanov   Gospodična Julija   Platonov   Na dnu

(4 točke)

8. Zapišite ime in družinski status dramske osebe, o kateri govori Trofimov v svoji prvi repliki v odlomku A.

_____ (2)

Zapišite dve želji in dve nasprotovanji dramske osebe, o kateri govori Trofimov.
Upoštevajte celotno dramsko besedilo.

Želji: _____

_____ (2)

Nasprotovanji: _____

_____ (2)
(6 točk)

9. Umestite odlomek A v celotno dramsko besedilo.

_____
_____
_____ (1)

Kaj v odlomku A želi Trofimov?

_____
_____ (2)

Kaj v odlomku A želi Ranjevska?

_____
_____ (2)
(5 točk)

10. Zapišite, s kakšnimi težavami se je spopadal avtor, ko je pisal lik Trofimova.

(2 točki)

11. Kje se vidi simbolistična prvina v odlomku B?

---

(1)

Naštejte še tri primere v celotnem besedilu, ki so simbolistični.

---

(3)

(4 točke)

12. Predstavite simboličnost dramskega časa in prostora v dramskem besedilu, iz katerega sta odlomka A in B.

(9 točk)

13. Zapišite pravo ime moškega na fotografiji in ime dramske osebe, ki jo upodablja.

(Vir: A. P. Čehov. Češnjev vrt. Zbirka Klasje. Ljubljana: DZS, 1998. Str. 47)

---

(2)

Zapišite naslov njegovega literarnega dela, ki ga je namenil igralcem, ter obrazložite, zakaj je delo pomembno še dandanes.

Naslov: _____

Razlaga: _____

---

(5)
(7 točk)

14. Ugotovite, ali so spodnje trditve resnične, in ustrezno obkrožite.

Ranjevsko je v krstni uprizoritvi igrala avtorjeva žena.

DA NE

Prva izvedba besedila, iz katerega sta odlomka A in B, na slovenskem odru je bila leta 1952.

DA NE

Eden izmed prevajalcev dramskega besedila, iz katerega sta odlomka, je Milan Jesih.

DA NE

(3 točke)

Prazna stran

M 1 6 2 6 4 1 1 1 1 1

Prazna stran

Prazna stran